

P7_TA(2011)0295

Panaudotas branduolinis kuras ir radioaktyviosios atliekos *

2011 m. birželio 23 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo (COM(2010)0618 – C7-0387/2010 – 2010/0306(NLE))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2010)0618),
 - atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 31 ir 32 straipsnius, pagal kuriuos Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7–0387/2010),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomones (A7–0214/2011),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 4. ragina Tarybą dar kartą su juo konsultuotis, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(1) Sutarties 2 straipsnio b punkte numatyta, kad turi būti nustatyti vienodi saugos standartai, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata.

Pakeitimas

(1) **Euratomo** sutarties 2 straipsnio b punkte numatyta, kad turi būti nustatyti vienodi saugos standartai, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(2) Sutarties 30 straipsnyje numatyta, kad turi būti nustatyti pagrindiniai darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės standartai.

Pakeitimas

(2) **Euratomo** sutarties 30 straipsnyje numatyta, kad turi būti nustatyti pagrindiniai darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės standartai.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(3) Sutarties 37 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės Komisijai teiktų bendruosius duomenis apie radioaktyviųjų atliekų laidojimo planus.

Pakeitimas

(3) **Euratomo** sutarties 37 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės Komisijai teiktų bendruosius duomenis apie radioaktyviųjų atliekų laidojimo planus.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 a konstatuojamoji dalis (nauja)

(3a) 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvoje 89/391/EEB¹ numatyta nustatyti priemonės darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti.

¹ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(4) 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 96/29/EURATOMAS, *nustatanti* pagrindinius *darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus*²², taikoma visoms praktinės veiklos rūšims, susijusioms su rizika, kurią lemia jonizuojančiosios spinduliuotės, atsirandančios iš dirbtinio arba gamtinio šaltinio tais atvejais, kai gamtiniai radionuklidai yra arba buvo apdorojami dėl jų radioaktyviųjų, skilimo ar naudingųjų savybių. Ji taip pat taikoma leistinam medžiagų, susidariusių vykdant tokią veiklą, išmetimui. Tos direktyvos nuostatos papildytos konkretesniais teisės aktais.

²² OL L 159, 1996 6 29, p. 1.

Pakeitimas

(4) 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 96/29/EURATOMAS *nustato* pagrindinius *saugumo standartus*. *Ta direktyva* taikoma visoms praktinės veiklos rūšims, susijusioms su rizika, kurią lemia jonizuojančiosios spinduliuotės, atsirandančios iš dirbtinio arba gamtinio šaltinio tais atvejais, kai gamtiniai radionuklidai yra arba buvo apdorojami dėl jų radioaktyviųjų, skilimo ar naudingųjų savybių. Ji taip pat taikoma leistinam medžiagų, susidariusių vykdant tokią veiklą, išmetimui. Tos direktyvos nuostatos papildytos konkretesniais teisės aktais.

²² 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 96/29/Euratomas, *nustatanti pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus* (OL L 159, 1996 6 29, p. 1).

Pakeitimas 131

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(4a) Kadangi nei Euratomo sutartis, nei

SESV branduolinių klausimų srityje nesuteikia Parlamentui bendro sprendimo priėmimo įgaliojimų, svarbu, kad būtų rastas naujas teisinis pagrindas būsimiems teisės aktams branduolinės energetikos srityje.

Pakeitimas 6

**Pasiūlymas dėl direktyvos
15 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(15a) Trijose buvusiose ES šalyse kandidatėse (Lietuvoje, Slovakijoje ir Bulgarijoje) buvo eksploatuojamos senos sovietinės konstrukcijos atominės elektrinės, kurių ekonomiškai nebuvo galima atnaujinti taip, kad jos atitiktų ES saugos standartus; todėl jos buvo sustabdytos ir laipsniškai nutraukiamas jų eksploatavimas.

Pakeitimas 7

**Pasiūlymas dėl direktyvos
15 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(15b) Dėl atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimo tos trys valstybės narės patyrė didelę finansinę ir ekonominę naštą, kurios jos pačios negali pakelti, todėl Sąjunga joms suteikė finansinių išteklių, skirtų eksploatavimo nutraukimo ir atliekų tvarkymo projektų išlaidų daliai padengti ir ekonominiams padariniams kompensuoti.

Pakeitimas 8

**Pasiūlymas dėl direktyvos
18 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(18) 2006 m. TATENA atnaujino visus standartus ir paskelbė Pagrindinius saugos principus³⁷, **prie kurių rengimo prisidėjo** Euratomas, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Branduolinės energijos agentūra ir kitos tarptautinės organizacijos. Kaip nurodė šios organizacijos, taikant Pagrindinius saugos principus bus lengviau taikyti tarptautinius saugos standartus ir suderinti skirtingose valstybėse taikomą tvarką. Todėl pageidautina, kad visos valstybės šių principų laikytųsi ir skatintų kitas šalis jų laikytis. Šiuos principus TATENA privalės taikyti savo veiklai, o valstybės – Tatenos remiamai veiklai. Valstybės ar organizacijos rengėjos savo nuožiūra gali priimti principus, kurie būtų taikomi jų pačių veiklai. Jungtinė konvencija yra skatinamoji priemonė – už jos nesilaikymą nenumatyta jokių sankcijų.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl direktyvos 19 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(18) 2006 m. TATENA atnaujino visus standartus ir paskelbė Pagrindinius saugos principus³⁷, **kuriuos kartu parengė** Euratomas, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Branduolinės energijos agentūra ir kitos tarptautinės organizacijos. Kaip nurodė šios organizacijos, taikant Pagrindinius saugos principus bus lengviau taikyti tarptautinius saugos standartus ir suderinti skirtingose valstybėse taikomą tvarką. Todėl pageidautina, kad visos valstybės šių principų laikytųsi ir skatintų kitas šalis jų laikytis. Šiuos principus TATENA privalės taikyti savo veiklai, o valstybės – TATENOS remiamai veiklai. Valstybės ar organizacijos rengėjos savo nuožiūra gali priimti principus, kurie būtų taikomi jų pačių veiklai. Jungtinė konvencija yra skatinamoji priemonė – už jos nesilaikymą nenumatyta jokių sankcijų.

(19a) 1998 m. birželio 25 d. Orhuso konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais suteikiamos teisės visuomenei ir nustatomos konvencijos šalių bei valdžios institucijų pareigos, susijusios su teise gauti informaciją, visuomenės dalyvavimu ir teise kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais, įskaitant panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo klausimą.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl direktyvos 19 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(19b) Tarptautinė darbo organizacija patvirtino Konvenciją¹ ir Rekomendaciją² dėl radiacinės saugos, taikomas visose veiklos srityse, kuriose darbuotojai dirbdami patiria jonizuojančiosios spinduliuotės poveikį, ir reikalauja imtis atitinkamų veiksmų siekiant užtikrinti veiksmingą darbuotojų apsaugą panaudojant tuo metu turimas žinias.

¹ 1960 m. birželio 22 d. priimta Konvencija dėl darbuotojų apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės Nr. C115.

² 1960 m. birželio 22 d. priimta Rekomendacija dėl darbuotojų apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės Nr. R114.

Pakeitimas 11

**Pasiūlymas dėl direktyvos
22 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(22a) Europos Parlamentas taip pat pareiškė, kad visų valstybių narių visos branduolinės įmonės turėtų turėti pakankamai finansinių išteklių, kad galėtų padengti eksploatacijos nutraukimo išlaidas, įskaitant atliekų tvarkymą, laikantis principo „teršėjas moka“ ir neprašant valstybės pagalbos, taip pat paragino Komisiją pateikti tiksliai atominių elektrinių išmontavimui skirtų finansinių išteklių kiekvienoje valstybėje narėje naudojimo taisyklės atsižvelgiant ir į išmontavimą, ir į radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, apdorojimą bei galutinį jų laidojimą¹.

¹ 2005 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl atominių elektrinių išmontavimui skirtų finansinių išteklių naudojimo (OL C 280 E, 2006 11 18, p. 117).

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl direktyvos 23 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(23) Sąjungoje ir visame pasaulyje vis labiau pripažįstama, kad **branduolinę energiją būtina naudoti atsakingai, visų pirma užtikrinant branduolinę saugą ir saugumą**. Šiame kontekste panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo klausimą būtina spręsti siekiant užtikrinti, kad **branduolinės energija būtų naudojama** saugiai, optimaliai ir tvariai.

Pakeitimas

(23) Sąjungoje ir visame pasaulyje vis labiau, **ypač po neseniai Japonijoje įvykusios didelės branduolinės avarijos**, pripažįstama, kad būtina **sugriežtinti su branduoline sauga ir saugumu susijusias taisykles**. Šiame kontekste **svarbų** panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo klausimą būtina spręsti siekiant užtikrinti, kad **saugojimas ir (arba) laidojimas būtų atliekami** saugiai, optimaliai ir tvariai.

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl direktyvos 23 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(23a) Atsižvelgiant į tai, reikėtų pabrėžti, kad didelę dalį panaudoto branduolinio kuro galima vėl panaudoti. Todėl panaudoto branduolinio kuro perdirbimas yra aspektas, į kurį reikia atsižvelgti sprendžiant galutinių atliekų laidojimo klausimą.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl direktyvos 25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(25) Be to, veikiant branduoliniams reaktoriams susidaro panaudoto branduolinio kuro. Kiekviena valstybė narė gali apibrėžti savo branduolinio kuro ciklo politiką, panaudotą branduolinį kurą vertindama kaip vertingą išteklių, kuri galima perdirbti, arba nuspręsti jį šalinti

Pakeitimas

(25) Be to, veikiant branduoliniams reaktoriams susidaro panaudoto branduolinio kuro. Kiekviena valstybė narė gali apibrėžti savo branduolinio kuro ciklo politiką, panaudotą branduolinį kurą vertindama kaip vertingą išteklių, kuri galima perdirbti **ir pakartotinai panaudoti**,

kaip atliekas. Kad ir kuris variantas būtų pasirinktas, turėtų būti apsvairstyta galimybė laidoti perdirbant atskirtas didelio radioaktyvumo atliekas arba atliekoms priskiriamą panaudotą branduolinį kurą.

arba nuspręsti jį šalinti kaip atliekas. Kad ir kuris variantas būtų pasirinktas, turėtų būti apsvairstyta galimybė laidoti perdirbant atskirtas didelio radioaktyvumo atliekas arba atliekoms priskiriamą panaudotą branduolinį kurą.

Pakeitimas 115

Pasiūlymas dėl direktyvos 25 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(25a) Panaudoto branduolinio kuro saugojimas baseinuose – dar vienas galimas aplinką veikiančio radioaktyvumo šaltinis, ypač jeigu aušinimo saugyklos nebeuždengiamos.

Pakeitimas 132

Pasiūlymas dėl direktyvos 27 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(27) Radioaktyviausias atliekas, įskaitant atliekoms priskiriamą panaudotą branduolinį kurą, būtina surinkti ir atskirti nuo žmonių ir gyvenamosios aplinkos ilgam laikotarpiui. Atsižvelgiant į radioaktyviųjų atliekų specifinį pobūdį (į tai, kad jose yra radionuklidų), būtina imtis žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus priemonių, įskaitant laidojimą atitinkamuose įrenginiuose, kaip galutinį radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapą. Radioaktyviųjų atliekų saugojimas, įskaitant ilgalaikį saugojimą, yra ne laidojimo alternatyva, o laikinas sprendimas.

(27) Radioaktyviausias atliekas, įskaitant atliekoms priskiriamą panaudotą branduolinį kurą, būtina ***tinkamai apdoroti***, surinkti ir atskirti nuo žmonių ir gyvenamosios aplinkos ilgam laikotarpiui. Atsižvelgiant į radioaktyviųjų atliekų specifinį pobūdį (į tai, kad jose yra radionuklidų), būtina imtis žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus priemonių, įskaitant laidojimą atitinkamuose įrenginiuose, kaip galutinį radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapą, ***su galimybe jas išimti iš saugojimo vietų, remiantis grįžtamumo principu.*** Radioaktyviųjų atliekų saugojimas, įskaitant ilgalaikį saugojimą, yra laikinas sprendimas.

Pakeitimas 133

Pasiūlymas dėl direktyvos 27 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(27a) Per avariją Fukušimos atominėje elektrinėje paaiškėjo su radioaktyviųjų atliekų laidojimu susijusi rizika, ir panašios avarijos galėtų įvykti jau veikiančiuose arba būsimuose branduoliniuose įrenginiuose tuose Sąjungos regionuose arba tose kaimyninėse šalyse, kurioms būdinga didelė seisminė ir cunamio rizika, pvz., Akkuyu, Turkijoje. Sąjunga turėtų imtis visų tinkamų priemonių siekdama užkirsti kelią radioaktyviųjų atliekų laidojimui tokiose vietovėse.

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl direktyvos 28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(28) Minėtas priemonės vykdyti turėtų padėti nacionalinė radioaktyviųjų atliekų klasifikavimo schema, kurią taikant visapusiškai atsižvelgiama į radioaktyviųjų atliekų rūšį ir savybes. Tikslūs kriterijai, pagal kuriuos atliekos priskiriamos konkrečiai atliekų rūšiai, priklausys nuo padėties konkrečioje valstybėje, susijusios su atliekų pobūdžiu ir turimomis ar kuriamomis laidojimo pasirinktimis.

(28) Minėtas priemonės vykdyti turėtų padėti nacionalinė radioaktyviųjų atliekų klasifikavimo schema, kurią taikant visapusiškai atsižvelgiama į radioaktyviųjų atliekų rūšį ir savybes. Tikslūs kriterijai, pagal kuriuos atliekos priskiriamos konkrečiai atliekų rūšiai, priklausys nuo padėties konkrečioje valstybėje, susijusios su atliekų pobūdžiu ir turimomis ar kuriamomis laidojimo pasirinktimis.
Siekiant palengvinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija tarp valstybių narių ir suteikti daugiau skaidrumo, nacionalinėje programoje turėtų būti pateikta detali klasifikavimo schema.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl direktyvos 29 konstatuojamoji dalis

(29) **Paprastai** trumpaamžės mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos **yra** laidojamos negiliai. **Po** 30 metų mokslinių tyrimų **techniniu lygmeniu plačiai pripažįstama**, kad **gilusis geologinis laidojimas – saugiausias ir tvariausias galutinis** didelio radioaktyvumo atliekų ir atliekoms priskiriamo panaudoto branduolinio kuro tvarkymo etapas. Todėl turėtų būti **imamasi laidojimui įgyvendinti būtinų veiksmų**.

(29) Trumpaamžės mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos laidojamos **įvairiai – jos gali būti laidojamos** negiliai **(pastatuose, negiliai esančiuose laidojimo įrenginiuose, arba užkasamos kelių dešimčių metrų gylyje) arba moderniose geologinėse saugyklose 70–100 m po žeme. Saugomos beveik visos ilgaamžės mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos. Atsižvelgiant į 30 metų mokslinių tyrimų rezultatus teigiama, kad giliojo geologinio laidojimo tinkamumas buvo įrodytas moksliniu lygmeniu ir kad jis yra saugus ir ekonomiškai pasirinkimas galutiniu didelio radioaktyvumo atliekų ir tvarkymo etapu. Vykdamas veiklą pagal Geologinio laidojimo įgyvendinimo technologijų platformą (angl. IGD-TP) galėtų būti sudaryta geresnė galimybė naudotis šioje srityje sukaupia patirtimi ir technologija. Tiriamos ir įvairios kitos galimybės, pvz., sukonstruoti saugojimo įrenginiai žemės paviršiuje arba negiliai po žeme, galutinis saugojimas sausose uolienose arba laidojimas giliai išgręžtuose gręžiniuose (3000–5000 metrų gylio), įskaitant galimybę atliekas susigrąžinti ar paimti. Todėl turėtų būti tęsiami visų šių sričių moksliniai tyrimai.**

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl direktyvos 29 a konstatuojamoji dalis (nauja)

(29a) Atsižvelgiant į radioaktyviųjų atliekų laidojimo taikant pakeitimo būdą ar kitas jų radioaktyvumo mažinimo ir pusėjimo priemones tyrimus, reikėtų atsižvelgti ir į ilgesnio laikotarpio radioaktyviųjų atliekų negrįžtamą saugojimą giliuose geologiniuose kloduose.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl direktyvos 30 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(30) Nors kiekviena valstybė narė atsakinga už savo panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo politiką, įgyvendinant tą politiką turėtų būti laikomasi atitinkamų *Tatenos* nustatytų pagrindinių saugos principų. Kiekviena valstybė narė privalo įsipareigoti vengti ateities kartoms nepagrįstai užkrauti našta, susijusią su *esamu* panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, taip pat tuo panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, kurie bus paimti iš esamų branduolinių įrenginių, kurių eksploatavimas baigiamas.

Pakeitimas

(30) Nors kiekviena valstybė narė atsakinga už savo panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo politiką, įgyvendinant tą politiką turėtų būti ***ne tik*** laikomasi atitinkamų *TATENOS* nustatytų pagrindinių saugos principų, ***bet ir taikomi aukščiausi saugos standartai, kurie atspindi modernią reguliavimo ir veiklos praktiką, ir naudojama geriausia turima technologija (GTT)***. Kiekviena valstybė narė privalo įsipareigoti vengti ateities kartoms nepagrįstai užkrauti našta, susijusią su ***anksčiau ir šiuo metu*** panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, taip pat tuo panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, kurie bus paimti iš esamų branduolinių įrenginių, kurių eksploatavimas baigiamas. ***Todėl valstybės narės turėtų nustatyti eksploatavimo nutraukimo politiką, pagal kurią būtų užtikrinama, jog įrenginių uždarymas būtų vykdomas kuo saugiau ir jie būtų kuo greičiau išardomi.***

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl direktyvos 31 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(31) Siekdama užtikrinti atsakingą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, kiekviena valstybė narė turėtų sukurti nacionalines sistemas, kurias taikant būtų užtikrinti politiniai įsipareigojimai ir apibrėžtas laipsniško sprendimų priėmimo procesas, kurį įgyvendinant būtų priimami reikiami

Pakeitimas

(31) Siekdama užtikrinti atsakingą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, kiekviena valstybė narė turėtų sukurti nacionalines sistemas, kurias taikant būtų užtikrinti politiniai įsipareigojimai ir apibrėžtas laipsniško sprendimų priėmimo ***laikantis Orhuso konvencijos*** procesas, kurį

teisės aktai, nustatomas reguliavimas ir organizavimas ir aiškiai paskirstoma atsakomybė.

įgyvendinant būtų priimami reikiami teisės aktai, nustatomas reguliavimas ir organizavimas ir aiškiai paskirstoma atsakomybė.

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl direktyvos 32 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(32a) Valstybės narės turėtų užtikrinti reikiamą finansavimą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui bei jų saugojimui.

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl direktyvos 32 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(32b) Tvirtina, kad reikia skirti daugiau lėšų energetikos projektams, įskaitant galimus būsimus eksploatavimo nutraukimo projektus, taigi, ir atliekų tvarkymo projektams.

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl direktyvos 33 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(33) Siekiant užtikrinti, kad politiniai sprendimai būtų perkelti į aiškias nuostatas, susijusias su visais panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapais nuo susidarymo *ir* laidojimo, turėtų būti sudaryta nacionalinė programa. Ji turėtų apimti visas veiklos, susijusias su radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, pradiniu apdorojimu, apdorojimu, galutiniu apdorojimu,

(33) Siekiant užtikrinti, kad politiniai sprendimai būtų perkelti į aiškias nuostatas, susijusias su visais panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapais nuo susidarymo *iki* laidojimo, turėtų būti sudaryta nacionalinė programa. Ji turėtų apimti visas veiklos, susijusias su radioaktyviųjų atliekų ***ir panaudoto branduolinio kuro*** tvarkymu, pradiniu apdorojimu, apdorojimu, galutiniu

saugojimu ir laidojimu, rūšis. Nacionalinė programa gali būti pamatinis dokumentas arba dokumentų rinkinys.

apdorojimu, saugojimu ir laidojimu, rūšis ***ir turėtų atitikti Orhuso konvencijoje nustatytus principus***. Nacionalinė programa gali būti pamatinis dokumentas arba dokumentų rinkinys.

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl direktyvos 34 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(34a) Darbuotojai, dirbantys visoje panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo grandinėje, turi būti apsaugoti, jiems turi būti taikomi su sveikatos apsauga ir sauga susiję teisės aktai nepaisant jų veiklos ar statuso ir, taikant bet kurią panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo priemonę, būtina atsižvelgti į ilgalaikį poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai. Sąjungos teisės aktai ir valstybių narių teisės aktai, susiję su sveikatos apsauga ir darbo sauga taip pat taikomi darbuotojams, dalyvaujantiems panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo procesuose; už šių teisės aktų nesilaikymą būtina nedelsiant taikyti griežtas sankcijas.

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl direktyvos 35 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(35) Skaidrumas yra svarbus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo aspektas. Jis turėtų būti užtikrintas ***reikalaujant*** tinkamai ***informuoti*** visuomenę ir visoms suinteresuotosioms šalims ***suteikti*** galimybę dalyvauti sprendimų priėmimo

(35) Skaidrumas yra svarbus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo aspektas ***ir ypač svarbu, kad visuomenė tikėtų saugyklų saugumui taikomais principais ir pasitikėtų atliekų tvarkymo programomis***. Jis turėtų būti užtikrintas tinkamai ***informuojant*** visuomenę ir visoms suinteresuotosioms

procesuose.

šalims, *vietinėms ir regioninėms valdžios institucijoms ir visuomenei suteikiant* galimybę dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose.

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl direktyvos 36 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(36) Valstybių narių ir tarptautinis bendradarbiavimas suteiktą galimybę naudotis sukaupta patirtimi ir technologija ir taip galėtų padėti palengvinti ir paspartinti sprendimų priėmimą.

Pakeitimas

(36) Valstybių narių ir tarptautinis bendradarbiavimas suteiktą galimybę naudotis sukaupta *kokybiška* patirtimi ir technologija, *taip pat geriausia praktika*, ir taip galėtų padėti palengvinti ir paspartinti sprendimų priėmimą.

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl direktyvos 37 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(37) Kai kurios valstybės narės mano, kad gali būti naudinga bendrai naudoti panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, jei toks naudojimas pagrįstas *tu valstybių narių* susitarimu.

Pakeitimas

(37) Kai kurios valstybės narės mano, kad gali būti naudinga, *saugu ir ekonomiškai efektyvu* bendrai naudoti panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, įskaitant laidojimo įrenginius, jei toks naudojimas pagrįstas *susijusių šalių* susitarimu. *Šiuo požiūriu svarbu nevaržyti konkrečių susitarimų, kaip antai jau sudaryti susitarimai dėl panaudoto branduolinio kuro iš moksliniams tyrimams skirtų reaktorių. Šioje direktyvoje turėtų būti tinkamai apibrėžtos būtinos sąlygos, kurias reikėtų įvykdyti siekiant pradėti tokius bendrus projektus.*

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl direktyvos 39 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(39) Saugos vertinimo ataskaita ir proporcingumo principu turėtų būti grindžiami sprendimai, susiję su laidojimo įrenginio parengimu, naudojimu ir uždarymu, ir sudarytos sąlygos nustatyti neaiškias sritis, į kurias būtina sutelkti dėmesį, kad būtų toliau gerinamas šių aspektų, turinčių įtakos laidojimo sistemos saugai (įskaitant natūralius (geologinius) ir dirbtinius barjerus) ir numatomi tos sistemos raidai, supratimas. Saugos vertinimo ataskaitoje turėtų būti pateikti saugos vertinimo rezultatai ir informacija apie saugos vertinimo pagrįstumą ir patikimumą, taip pat apie to vertinimo prielaidas. Todėl ***saugos vertinimo ataskaitoje turėtų būti pateikti argumentai ir įrodymai, kuriais būtų pagrįsta išvada apie panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio ar veiklos saugą.***

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl direktyvos 40 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(40) Šioje direktyvoje pripažįstama, kad nacionalinėje sistemoje turėtų būti atsižvelgta į visus pavojus, susijusius su panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, tačiau ji netaikoma radiaciniams pavojams, kuriems taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo.

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl direktyvos 41 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(39) Saugos vertinimo ataskaita ir proporcingumo principu turėtų būti grindžiami sprendimai, susiję su laidojimo įrenginio parengimu, naudojimu ir uždarymu, ir sudarytos sąlygos nustatyti neaiškias sritis, į kurias būtina sutelkti dėmesį, kad būtų toliau gerinamas šių aspektų, turinčių įtakos laidojimo sistemos saugai (įskaitant natūralius (geologinius) ir dirbtinius barjerus) ir numatomi tos sistemos raidai, supratimas. Saugos vertinimo ataskaitoje turėtų būti pateikti saugos vertinimo rezultatai ir informacija apie saugos vertinimo pagrįstumą ir patikimumą, taip pat apie to vertinimo prielaidas. Todėl ***sauga turėtų būti užtikrinama remiantis surinktais argumentais ir įrodymais, kuriais pagrįžiama panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio ar veiklos sauga.***

Pakeitimas

(40) Šioje direktyvoje pripažįstama, kad nacionalinėje sistemoje turėtų būti atsižvelgta į visus pavojus, susijusius su panaudotu branduoliniu kuru ir radioaktyviosiomis atliekomis, tačiau ji netaikoma ***radiacinių padarinių nesukeliantiems*** radiaciniams pavojams, kuriems taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo.

Pakeitimas

(41) Panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srities kompetencijos ir įgūdžių išsaugojimas ir didinimas – viena iš svarbiausių aukšto lygio saugos užtikrinimo priemonių, kuri turėtų būti įgyvendinama derinant darbo patirtimi grindžiamą mokymąsi, mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą, taip pat techninį visų susijusių šalių bendradarbiavimą.

(41) Panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srities kompetencijos ir įgūdžių išsaugojimas ir didinimas – viena iš svarbiausių aukšto lygio *sveikatos ir aplinkos apsaugos*, saugos *ir skaidrumo* užtikrinimo priemonių, kuri turėtų būti įgyvendinama derinant darbo patirtimi grindžiamą mokymąsi, mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą, taip pat techninį visų susijusių šalių bendradarbiavimą.

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl direktyvos 42 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(42a) Šiomis aplinkybėmis Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė (ENSREG) galėtų prisidėti siekiant vienodai įgyvendinti šią direktyvą ir taip palengvintų nacionalinių reguliavimo institucijų konsultacijas, keitimąsi geriausia praktika ir bendradarbiavimą.

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl direktyvos 42 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(42b) Ši direktyva galėtų būti naudinga priemonė, į kurią reikėtų atsižvelgti tikrinant, kad į projektus, kurie Sąjungos finansuojami naudojant Euratomo finansinės ar techninės paramos lėšas, skiriamas panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiams ar veiklai, būtų įtrauktos priemonės, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad panaudotas kuras ir radioaktyvios atliekos būtų saugiai tvarkomi.

Pakeitimas 34

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2) Direktyva užtikrinama, kad valstybės narės numatytą reikiamas nacionalines panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo **aukšto** lygio saugos užtikrinimo priemonės, kad darbuotojai **ir** plačioji visuomenė būtų apsaugoti nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus.

Pakeitimas

2) Direktyva užtikrinama, kad valstybės narės numatytą reikiamas nacionalines panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo **aukščiausio** lygio saugos užtikrinimo priemonės, kad darbuotojai, plačioji visuomenė **ir gamtinė aplinka** būtų apsaugoti nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus.

Pakeitimas 35

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3) Direktyva **remiamas ir skatinamas visuomenės informavimas apie** panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą **ir dalyvavimas susijusioje veikloje**.

Pakeitimas

3) Direktyva **užtikrinama, kad visuomenei būtų teikiama reikiama informacija, ir užtikrinamas dalyvavimas vykdant** panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą.

Pakeitimas 36

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a) Šioje direktyvoje nustatomi būtiniausi standartai valstybėms narėms, tačiau valstybės narės gali nevaržomos nustatyti griežtesnius panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo standartus.

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl direktyvos

2 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1) *Ši* direktyva taikoma:

Pakeitimas

1) ***Nepažeidžiant Direktyvos 2009/71/Euratomas, ši*** direktyva taikoma:

Pakeitimas 38

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) *visiems* panaudoto branduolinio kuro tvarkymo *etapams*, kai panaudoto branduolinio kuro susidaro eksploatuojant civilinius branduolinius reaktorius ar kai jis tvarkomas vykdant civilinę veiklą;

Pakeitimas

a) *visais* panaudoto branduolinio kuro tvarkymo *etapais*, kai panaudoto branduolinio kuro susidaro eksploatuojant civilinius branduolinius reaktorius ar kai jis tvarkomas vykdant civilinę veiklą ***ES teritorijoje, įskaitant panaudotą branduolinį kurą, kuris susidaro vykdant karinės gynybos programas, jei toks panaudotas kuras ir kai toks panaudotas kuras visam laikui perduodamas ir tvarkomas vykdant išimtinai civilinę veiklą;***

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) *visiems* radioaktyviųjų atliekų tvarkymo *etapams* nuo susidarymo iki laidojimo, kai radioaktyviųjų atliekų susidaro ar kai jos tvarkomos vykdant civilinę veiklą.

Pakeitimas

b) *visais* radioaktyviųjų atliekų tvarkymo *etapais* nuo susidarymo iki laidojimo, ***ir įskaitant laidojimą,*** kai radioaktyviųjų atliekų susidaro ar kai jos tvarkomos vykdant civilinę veiklą ***ES teritorijoje.***

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 straipsnio -1 punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-1) leistinas medžiagų išmetimas – planuojamas ir kontroliuojamas dujinių ar skystų radioaktyvių medžiagų išmetimas į aplinką dėl reglamentuojamų branduolinių įrenginių eksploatacijos ar dėl įprastos jų veiklos neviršijant kompetentingos reglamentavimo institucijos nustatytų leistinų ribų ir atsižvelgiant į Direktyvoje 96/29/Euratomas nustatytus principus ir ribas;

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 straipsnio 3 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

3) laidojimas – radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro patalpinimas į patvirtintą įrenginį, **neketinant jų iš ten paimti**;

Pakeitimas

3) laidojimas – radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro **kiek įmanoma geriausiu būdu** patalpinimas į patvirtintą įrenginį, **tinkamai atsižvelgiant į susigrąžinimo principą**;

Pakeitimai 42 ir 134

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 straipsnio 6 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

6) radioaktyviosios atliekos – dujų, skysčio arba kieto pavidalo radioaktyviosios medžiagos, kurių valstybė narė (arba fizinis ar juridinis asmuo, kurio sprendimą valstybė narė pripažįsta) nenumato toliau naudoti ir kurias kaip radioaktyvias atliekas reguliavimo institucija kontroliuoja pagal valstybės narės teisinę ir reguliavimo sistemą;

Pakeitimas

6) radioaktyviosios atliekos – dujų, skysčio arba kieto pavidalo radioaktyviosios medžiagos, **įskaitant panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyvias medžiagas, susidariusias perdirbimo procese, sumažintas iki technologiškai įmanomo minimalaus dydžio**, kurių valstybė narė (arba fizinis ar juridinis asmuo, kurio sprendimą valstybė narė pripažįsta) nenumato **ir nesvarsto** toliau naudoti, **atsižvelgiant į būsimą technologinę plėtrą ir pažangą**, ir kurias kaip radioaktyvias atliekas reguliavimo institucija kontroliuoja pagal valstybės

narės teisinę ir reguliavimo sistemą;

Pakeitimas 43

**Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 9 a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9a) vieta – geografinė teritorija, kurioje yra patvirtintas įrenginys, įskaitant panaudoto kuro ar radioaktyvių atliekų laidojimo įrenginį, arba kurioje vykdoma leistina veikla;

Pakeitimas 44

**Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 9 b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9b) saugos vertinimas – metodiškas procesas, vykdomas planavimo procese siekiant užtikrinti, kad siūlomame projekte būtų laikomasi visų tinkamų saugos reikalavimų ir būtų įtraukta oficiali saugos analizė, tačiau neturi būti ja apsiribojama;

Pakeitimas 45

**Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 9 c punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9c) saugos vertinimo ataskaita – rinkinys teiginių ir įrodymų, kuriais pagrindžiama įrenginio ar veiklos sauga, įskaitant saugos vertinimo išvadas ir pareiškimą dėl tų išvadų patikimumo. Laidojimo įrenginio saugos vertinimo ataskaita gali būti siejama su tam tikru plėtros etapu. Tokiais atvejais saugos vertinimo ataskaitoje reikėtų pripažinti, kad esama neaiškių sričių ar neišspęstų klausimų, ir

reikėtų pateikti darbo gaires, kaip išspręsti tuos klausimus būsimais plėtros etapais;

Pakeitimas 46

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 straipsnio 13 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

13) saugojimas – radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro saugojimas patvirtintame įrenginyje, *ketinant* juos iš ten paimti.

Pakeitimas

13) saugojimas – *laikinas* radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro saugojimas patvirtintame įrenginyje *tol, kol jie* iš ten *bus* paimti.

Pakeitimas 48

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1) Valstybės narės nustato ir įgyvendina panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo nacionalinę politiką. *Joms* tenka didžiausia atsakomybė už panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą.

Pakeitimas

1) Valstybės narės nustato ir įgyvendina panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo nacionalinę politiką. *Kiekvienai valstybei narei* tenka didžiausia atsakomybė už *jos teritorijoje* panaudoto branduolinio kuro ir *susidariusių* radioaktyviųjų atliekų tvarkymą.

Pakeitimas 49

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) Valstybės narės užtikrina, kad panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo nacionalinė politika įgyvendinama vykdant laipsnišką tinkamai pagrįstą ir dokumentuojamą sprendimų priėmimo procesą, atsižvelgiant į ilgalaikę saugą.

Pakeitimas 50

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2) Valstybės narės užtikrina, kad:

Pakeitimas

2) Valstybės narės užtikrina, kad
nacionalinė politika būtų grindžiama šiais principais:

Pakeitimas 51

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 2 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) būtų vykdoma kuo mažiau radioaktyviųjų atliekų generavimo veiklos ir susidarytų kuo mažiau radioaktyviųjų atliekų, tuo tikslu imantis tinkamų projektinių priemonių, taip pat eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo veiksmų, įskaitant ***įprastų*** medžiagų ***perdirbimą*** ir pakartotinį naudojimą;

Pakeitimas

a) būtų vykdoma kuo mažiau radioaktyviųjų atliekų generavimo veiklos, ***laikantis principo „kiek įmanoma mažiau“ (angl. ALARA)***, ir susidarytų kuo mažiau radioaktyviųjų atliekų, tuo tikslu imantis tinkamų projektinių priemonių, taip pat eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo veiksmų, įskaitant ***pakartotinį*** medžiagų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą;

Pakeitimas 121

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 2 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) panaudotas branduolinis kuras ir radioaktyviosios atliekos būtų tvarkomi saugiai, ***įskaitant ir ilgąjį laikotarpį.***

Pakeitimas

d) panaudotas branduolinis kuras ir radioaktyviosios atliekos būtų tvarkomi saugiai ***tol, kol jie yra pavojingi žmonėms ir aplinkai.***

Pakeitimas 122

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 2 dalies d a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) būtų vengiama panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų poveikio darbuotojams, visuomenei ir aplinkai.

Pakeitimas 54

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 dalies d b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

db) būtų imamos priemonių, skirtų darbuotojams ir visuomenei apsaugoti nuo būsimos rizikos, susijusios su jų sveikata ir poveikiu aplinkai;

Pakeitimas 55

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 dalies d c punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

dc) radioaktyviųjų atliekų, įskaitant panaudotą branduolinį kurą, tvarkymo išlaidas padengtų tie, dėl kurių veiklos jos susidaro;

Pakeitimas 56

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 dalies d d punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

dd) branduolinėms atliekoms tvarkyti skirtos lėšų atsargos, kurias gamintojai, dėl kurių veiklos susidaro branduolinių atliekų, turi užtikrinti tam, kad būtų galima padengti visas panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo išlaidas, būtų valdomos valstybiniame fonde siekiant užtikrinti, kad jos būtų naudojamos su ilgalaičiu

saugiu atliekų laidojimu susijusiai veiklai finansuoti.

Pakeitimas 57

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 dalies d e punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

de) kompetentingos nacionalinės institucijos dalyvautų prižiūrint, kad būtų užtikrinami tinkami finansiniai ištekliai.

Pakeitimas 58

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 dalies d f punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

df) nacionaliniai parlamentai dalyvautų prižiūrint, kad būtų užtikrinami tinkami finansiniai ištekliai.

Pakeitimas 135

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 2 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a) Kadangi panaudoto branduolinio kuro baseinai kelia didelę riziką, ypač jeigu jie neuždengti, visas panaudotas branduolinis kuras turi būti kuo greičiau perkeltas iš baseinų į sausojo tipo saugyklas. Įgyvendinant šį procesą, pirmenybė teikiama seniausiems panaudoto branduolinio kuro baseinams.

Pakeitimas 61

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 dalies pirma b pastraipa (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Apie visus tokius susitarimus pranešama Komisijai.

Pakeitimas 62

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a) Valstybės narės, bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, savo noru gali nuspręsti įsteigti bendrus arba regioninius laidojimo įrenginius, kad galėtų pasinaudoti palankiais geologiniais arba techniniais konkrečios teritorijos privalumais ir pasidalinti bendro projekto finansinę naštą.

Pakeitimas 63

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b) Prieš pradėdant tokį projektą, grindžiamą tarpvyriausybinio susitarimu, susijusios valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinant iniciatyvą būtų laikomasi bent jau šių būtinų reikalavimų:

a) visose atitinkamose valstybėse narėse visuomenės pritarimas ir parama nuolat ugdomi visais atitinkamo projekto plėtojimo etapais ir laidojimo įrenginių eksploatavimo laikotarpiu užtikrinant, kad visuomenė turėtų prieigą prie informacijos ir galėtų dalyvauti konsultacijų procese;

b) užtikrinamas kompetentingų reguliavimo institucijų ir nacionalinių saugos institucijų bendradarbiavimas ir abiejų rūšių institucijų vykdoma priežiūra; kiekviena susijusi valstybė narė

parengia saugos vertinimo ataskaitą ir atlieka saugos vertinimą, kuris apima įrenginio tiriamąjį, pasirinkimo ir įgyvendinimo etapus;

c) pasiekiamas susitarimas dėl atsakomybės ir aiškaus atsakomybės paskirstymo ir kiekviena valstybė narė prisiima galutinę atsakomybę už savo radioaktyviąsias atliekas;

d) sudaromi finansiniai susitarimai, pagal kuriuos užtikrinama, kad bus skiriamos lėšos laidojimo įrenginio eksploatavimo laikotarpiu ir laikotarpiu po jo uždarymo ir kad užtikrinus pakankamą skaičių tinkamą kvalifikaciją turinčių darbuotojų bus galima pasinaudoti tinkamais žmogiškaisiais ištekliais;

e) nacionalinėse susijusių valstybių narių programose iš anksto pranešama apie teisinį pagrindą, organizacinę struktūrą ir technines sistemas bei priemones, parodant, kad per aiškų laikotarpį planuojamas laidojimas atitiks šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus.

Pakeitimas 136

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 c dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3c) Jokiomis aplinkybėmis radioaktyviosios atliekos negali būti eksportuojamos į ES nepriklausančias šalis; panaudotą branduolinį kurą turėtų būti leidžiama išvežti iš ES tik su sąlyga, kad po perdirbimo jis bus įvežtas atgal į ES.

Pakeitimas 124

**Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 3 d dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3d) Draudžiama steigti bet kokius radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius seisminiuose ar pakrančių regionuose, kuriuose yra didelė jūros lygio pakilimo ar cunamio rizika.

Pakeitimas 64

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo politikos įgyvendinimo nacionalinė programa;

a) panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo politikos įgyvendinimo nacionalinė programa, **pagal kurią laikomasi subsidiarumo principo ir užtikrinama, kad visi radioaktyviųjų atliekų gamintojai galėtų naudotis saugiu radioaktyviųjų atliekų laidojimo įrenginiu vienodomis sąlygomis;**

Pakeitimas 65

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) darbuotojų sveikatos ir saugumo, švietimo ir mokymo nacionaliniai reikalavimai;

Pakeitimas 66

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos ir įrenginių licencijų išdavimo sistema, įskaitant draudimą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo

c) panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos ir įrenginių licencijų išdavimo sistema, įskaitant draudimą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo

įrenginį naudoti be licencijos;

įrenginį naudoti be licencijos **ir užtikrinimą, kad visos radioaktyviosios atliekos, nesvarbu, nuo ko jos susidaro, būtų tvarkomos nediskriminuojant;**

Pakeitimas 67

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) tinkamos institucinės kontrolės, reguliavimo institucijos atliekamų patikrinimų, dokumentacijos ir atskaitomybės sistema;

Pakeitimas

d) tinkamos institucinės kontrolės, reguliavimo institucijos atliekamų patikrinimų, dokumentacijos ir atskaitomybės sistema **bei būtinas visame procese dalyvaujančių darbuotojų mokymas siekiant užtikrinti ir palaikyti darbuotojų saugą ir sveikatą;**

Pakeitimas 68

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies e a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ea) priemonės, kuriomis užtikrinami tinkami finansiniai šaltiniai ilgalaikiu laikotarpiu veiklai ir įrenginiams, susijusiems su panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymu;

Pakeitimas 69

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) priemonės, kuriomis užtikrinama, kad kompetentinga reguliavimo institucija, taikydama skaidrią procedūrą, kuri periodiškai tikslinama ir kurią taikant reguliariai konsultuojamasi su visomis suinteresuotosiomis šalimis, numato panaudoto branduolinio kuro ir

radioaktyviųjų atliekų tvarkymui, taip pat patalpinimui reikalingas lėšas;

Pakeitimas 70

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fb) visų išlaidų, patirtų dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, apskaičiavimas. Šiuo tikslu teikiant informaciją reikia nurodyti, be kita ko, institucijas, kurios šias išlaidas patiria.

Pakeitimas 71

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2) Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė sistema būtų tinkamai prižiūrima ir tobulinama, atsižvelgiant į darbo patirtį, į **8 straipsnyje** nurodytų saugos vertinimo ataskaitų išvalgas, **technologijos raidą** ir mokslinių tyrimų rezultatus.

2) Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė sistema būtų tinkamai prižiūrima ir tobulinama, atsižvelgiant į darbo patirtį, į **3 straipsnio 9c punkte** nurodytų saugos vertinimo ataskaitų išvalgas, **geriausias turimas technologijas (GTT), sveikatos ir saugos standartus ir** mokslinių tyrimų rezultatus.

Pakeitimas 72

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) Valstybės narės užtikrina, kad jų reguliavimo institucijoms būtų taikoma demokratinė kontrolė.

Pakeitimas 73

**Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 3 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a) Kompetentinga reguliavimo institucija turi atitinkamus įgaliojimus ir išteklius, kad galėtų reguliariai atlikti branduolinės saugos vertinimus, tyrimus ir kontrolę ir, esant reikalui, imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų įrenginiuose net kai vyksta jų eksploatavimo nutraukimo procesas. Šie vertinimai apima darbuotojų, įskaitant subrangovo darbuotojus, sveikatą ir saugą, taip pat darbuotojų skaičių ir mokymą.

Pakeitimas 137

**Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 3 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b) Kompetentinga reguliavimo institucija turi teisę pareikalauti nutraukti tam tikrą veiklą, jei patikrinimų metu nustatoma, kad ji nesaugi. Šie ir visi kiti kompetentingos reguliavimo institucijos vertinimai skelbiami viešai;

Pakeitimas 74

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinė atsakomybė už panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugą tektų licencijos **turėtojui**. **Perduoti šios atsakomybės negalima.**

1) Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinė atsakomybė už panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugą tektų licencijos **turėtojams, kuriems atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija patikėjo bendrą atsakomybę už panaudotą branduolinį kūrą ir radioaktyviąsias atliekas.**

Pakeitimas 130

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) Valstybės narės užtikrina, kad saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas parengiami kaip paraiškos dėl licencijos vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą arba eksploatuoti ES teritorijoje esantį laidojimo įrenginį dalis ir kad jie, prireikus, būtų atnaujinami laikotarpiu, kuriuo įrenginys eksploatuojamas arba kuriuo vykdoma veikla. Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas apima panaudoto branduolinio kuro saugyklų, saugojimo įrenginio arba laidojimo įrenginio vietos, projekto, statybos, eksploatavimo ar uždarymo aspektus, taip pat ilgalaikės saugos po uždarymo klausimą, įskaitant pasyvių priemonių taikymą, ir juose aprašomi visi įrenginio vietos aspektai, susiję su sauga, įrenginio projektu, laikinosiomis aušinimo saugyklomis (įskaitant reguliarias ataskaitas apie jose saugomo panaudoto branduolinio kuro kiekį), įrenginio ar jo dalių eksploatavimo nutraukimu, vadybos kontrolės priemonėmis ir reguliavimo institucijų atliekamais patikrinimais. Saugos ataskaitoje ir atitinkamame saugos vertinime pateikiami sveikatos ir saugos pavojų darbuotojams, įskaitant subrangovų darbuotojus, vertinimai, reikalaujamų įgūdžių lygiai ir personalas, kurio reikia, kad įrenginys visą laiką dirbtų saugiai, įskaitant atvejus, kai įvyksta avarija.

Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimu patvirtinamas užtikrintos apsaugos lygis ir kompetentingai reguliavimo institucijai ir kitoms suinteresuotosioms šalims užtikrinama, kad saugos reikalavimų bus laikomasi. Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas pateikiami kompetentingai

reguliavimo institucijai tvirtinti.

Pakeitimas 76

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 1 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1b) Valstybės narės užtikrina, kad licencijos turėtojai teiktų ataskaitas kompetentingai reguliavimo institucijai ir kitoms atitinkamoms kompetentingoms organizacijoms ir kad jie suteiktų plačiai visuomenei prieigą prie informacijos, susijusios su jų veikla arba įrenginiais.

Pakeitimas 77

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 2 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2) Valstybės narės užtikrina, kad pagal nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad kompetentingos reguliavimo institucijos prižiūrimi licencijos turėtojai sistemingai, skaidriai ir reguliariai vertintų, tikrintų ir kiek įmanoma nuolat gerintų savo veiklos ir įrenginių saugą.

2) Valstybės narės užtikrina, kad pagal nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad kompetentingos reguliavimo institucijos prižiūrimi licencijos turėtojai sistemingai, skaidriai ir reguliariai vertintų, tikrintų ir kiek įmanoma nuolat gerintų savo veiklos ir įrenginių saugą, *įskaitant darbuotojų ir subrangovų sveikatą ir saugą, taikant geriausias turimas technologijas. Licencijos turėtojai teikia ataskaitas kompetentingai reguliavimo institucijai ir atitinkamoms kompetentingoms organizacijoms, licencijos turėtojo darbuotojų atstovams, subrangovams ir plačiai visuomenei apie savo atliktų vertinimų rezultatus.*

Pakeitimas 78

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 3 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

3) Atliekant 2 dalyje nurodytus **vertinimus patikrinama, ar** įdiegtos avarijų prevencijos ir jų padarinių mažinimo priemonės, įskaitant licencijos turėtojo administracinių apsaugos procedūrų ir fizinių barjerų, kuriuos pažeidus darbuotojus **ir** plačiosios visuomenės narius labai paveiktų jonizuojančioji spinduliuotė, patikrinimus.

Pakeitimas

3) Atliekant 2 dalyje nurodytus **veiksmus, reikia kompetentingai reguliavimo institucijai pateikti oficialų pareiškimą, kuris yra paraiškos dėl licencijos dalis ir kuriame pateikiamas reikalaujamas patikinimas apie veiklos saugą ir į kurį įtraukiamas patvirtinimas, kad** įdiegtos avarijų **ir fizinių išpuolių** prevencijos ir jų padarinių mažinimo priemonės, įskaitant licencijos turėtojo administracinių apsaugos procedūrų ir fizinių barjerų, kuriuos pažeidus darbuotojus, plačiosios visuomenės narius **ir gamtinę aplinką** labai paveiktų jonizuojančioji spinduliuotė, patikrinimus.

Pakeitimas 79

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 4 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

4) Valstybės narės užtikrina, kad pagal nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad licencijos turėtojai sukurtų ir įgyvendintų valdymo sistemas, pagal kurias būtų deramai teikiama pirmenybė saugai ir kurias reguliariai tikrintų kompetentinga reguliavimo institucija.

Pakeitimas

4) Valstybės narės užtikrina, kad pagal nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad licencijos turėtojai sukurtų ir įgyvendintų valdymo sistemas, pagal kurias būtų deramai teikiama **aukščiausia** pirmenybė saugai ir **saugumui ir** kurias reguliariai tikrintų kompetentinga reguliavimo institucija **ir darbuotojų atstovai, konkrečiai atsakingi už darbuotojų saugą ir sveikatą.**

Pakeitimas 80

**Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 5 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

5) Valstybės narės užtikrina, kad pagal įdiegtą nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad licencijos turėtojai numatytų ir skirtų pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad būtų įvykdyti 1–4

Pakeitimas

5) Valstybės narės užtikrina, kad pagal įdiegtą nacionalinę sistemą būtų reikalaujama, kad licencijos turėtojai numatytų ir skirtų pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, **įskaitant ilguoju**

dalyse nustatyti jų įsipareigojimai panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos srityje.

laikotarpiu, kad būtų įvykdyti 1–4 dalyse nustatyti jų įsipareigojimai panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos srityje.

Pakeitimas 81

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 5 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a) Valstybės narės užtikrina, kad licencijų turėtojai kuo anksčiau informuotų tarpvalstybines regionines ir vietos valdžios institucijas apie savo planus statyti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį, jei šis įrenginys yra tokiu atstumu nuo šalies sienos, kad jis gali turėti tarpvalstybinių pasekmių vykdant įrenginio statybos ir eksploatavimo darbus, taip pat nutraukus jo eksploataciją arba su įrenginiu susijusios avarijos ar incidento atveju.

Pakeitimas 146

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7 a straipsnis

Ženklinimas ir dokumentacija

Valstybės narės užtikrina, kad licencijos turėtojai ženklintų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų kontenerius ir jų laidojimą dokumentuotų nuo erozijos apsaugotu būdu. Dokumentuose nurodoma medžiagos cheminė sudėtis, toksiškumas, radioaktyvumas, taip pat nurodoma, ar ji kietos, skystos ar dujų būsenos.

Pakeitimas 82

**Pasiūlymas dėl direktyvos
8 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

8 straipsnis

Saugos vertinimo ataskaita

1) Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas parengiami kaip įrenginio ar veiklos licencijos paraiškos dalis.

Prireikus jie atnaujinami atsižvelgiant į pokyčius, susijusius su įrenginiu ar veikla. Saugos vertinimo ataskaitos ir saugos vertinimo apimtis ir išsamumas priklauso nuo veiklos sudėtingumo ir su įrenginiu ar veikla susijusio pavojaus.

2) Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas apima įrenginio vietos, projekto, statybos, eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo (arba laidojimo įrenginio uždarymo) aspektus; saugos vertinimo ataskaitoje nurodomi šiam vertinimui taikomi standartai.

Atsižvelgiama į ilgalaikės saugos po uždarymo klausimą, ypač į tai, kaip ji užtikrinama visapusiškai išnaudojant pasyvias priemones.

3) Įrenginio saugos vertinimo ataskaitoje aprašomi visi saugos aspektai, susiję su įrenginio vieta, projektu ar vadybos kontrolės priemonėmis ir reguliavimo institucijų atliekamais patikrinimais.

Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimu patvirtinamas užtikrintos apsaugos lygis ir kompetentingai reguliavimo institucijai ir kitoms suinteresuotosioms šalims užtikrinama, kad saugos reikalavimų bus laikomasi.

4) Saugos vertinimo ataskaita ir saugos vertinimas pateikiami kompetentingai reguliavimo institucijai tvirtinti.

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 83

**Pasiūlymas dėl direktyvos
8 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8a straipsnis

Registravimas ir nustatymas siekiant užtikrinti darbuotojų sveikatą ir saugą

- 1) Valstybės narės nustato registravimo ir nustatymo sistemą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityje.***
- 2) Valstybės narės užtikrina, kad naudojant registravimo ir nustatymo sistemą būtų galima nustatyti panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų gamybos, naudojimo, transportavimo, saugojimo arba laidojimo vietą ir sąlygas.***
- 3) Valstybės narės užtikrina, kad informaciją, susijusią su darbuotojais, kurie dirbdami patyrė panaudoto branduolinio kuro ar radioaktyviųjų atliekų poveikį, saugotų licencijos turėtojas arba valstybės institucija taip siekiant užtikrinti galimybę ilguoju laikotarpiu imtis veiksmų dėl su darbu susijusių ligų.***

Pakeitimas 84

**Pasiūlymas dėl direktyvos
8 b straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8b straipsnis

Procedūros ir sankcijos

Valstybės narės, vadovaudamosi bendraisiais principais, užtikrina, kad šia direktyva nustatytų įpareigojimų nevykdymo atveju būtų taikomos administracinės arba teismo procedūros bei veiksmingos, atgrasančios ir pažeidimo sunkumo atžvilgiu proporcingos sankcijos.

Pakeitimas 85

Pasiūlymas dėl direktyvos 9 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėse sistemose būtų numatytos švietimo ir mokymo priemonės, taikomos atsižvelgiant į visų už panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą atsakingų šalių poreikius, kad būtų užtikrinama *ir* toliau plėtojama reikiama patirtis ir įgūdžiai.

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėse sistemose būtų numatytos švietimo ir ***nuolatinio bei prevencinio*** mokymo priemonės, taikomos atsižvelgiant į visų už panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą atsakingų šalių poreikius, kad būtų užtikrinama, toliau plėtojama ***ir skleidžiama*** reikiama ***mokslinė ir technologinė*** patirtis ir įgūdžiai ***neatsilikant nuo pažangos technikos ir mokslo srityse***. Valstybės narės ***skiria ypatingą dėmesį šalims, kurios dalyvauja netiesiogiai, ir užtikrina, kad šioms šalims prieš dirbant su radioaktyviosiomis atliekomis ir panaudotu branduoliniu kuru būtų pasiūlytas atitinkamas šiuolaikinis švietimas ir mokymas***. Valstybės narės užtikrina, kad licencijos turėtojai gebėtų įgyvendinti ir finansuoti minėtas priemones siekiant užtikrinti visų proceso dalyvių saugą ir sveikatą. Darbuotojų švietimas ir mokymas atitinka tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir taip padidinama bendra atsakomybė dėl sveikatos ir saugos branduolinėje pramonėje. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad nacionalinėse sistemose būtų numatytos tolesnių esamų laidojimo projektų mokslinių tyrimų skatinimo priemonės.

Pakeitimas 86

Pasiūlymas dėl direktyvos 9 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėse sistemose būtų numatytos programos, kurias vykdant būtų remiami moksliniai tyrimai susidarančių radioaktyviųjų atliekų mažinimo ir

radioaktyviųjų atliekų tvarkymo klausimais.

Pakeitimas 87

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Tinkamai atsižvelgdamos į radioaktyviųjų atliekų gamintojų atsakomybę, valstybės narės užtikrina, kad taikant nacionalinę sistemą prireikus būtų skiriama panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui reikalingų finansinių išteklių.

Pakeitimas

1. Valstybės narės nacionalinėje sistemoje užtikrina, kad prireikus būtų skiriama pakankamai finansinių išteklių, kad būtų padengtos visos reikiamos išlaidos, susijusios su eksploataavimo nutraukimo procesu ir panaudoto branduolinio kuro bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymu visiškai atsižvelgiant į radioaktyviųjų atliekų gamintojų atsakomybę pagal principą „moka teršėjas“ ir neprašant valstybės pagalbos.

Pakeitimas 88

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) Valstybės narės užtikrina, kad, laikantis nacionalinių lygmeniu nustatytų procedūrų:

a) būtų tinkamai atliktas išlaidų, susijusių su atliekų tvarkymo strategijomis, vertinimas, ypač išlaidų, susijusių su mažo, vidutinio ir didelio radioaktyvumo ilgaamžių atliekų tvarkymo, priklausomai nuo jų pobūdžio, ilgalaikių sprendimų įgyvendinimu, vertinimas. Tos išlaidos visų pirma apima branduolinių įrenginių eksploatacijos nutraukimo išlaidas ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių galutinio uždarymo, priežiūros ir stebėsenos išlaidas;

b) būtų sukurti rezervai siekiant padengti a punkte nurodytas išlaidas ir skirta reikalingų lėšų išimtinai šiems rezervams

padengti;

c) būtų vykdoma tinkama stebėseną, ar rezervai ir lėšų valdymas atitinka a punkte nurodytas išlaidas siekiant užtikrinti periodinį patikslinimą.

Pakeitimas 89

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1b) Valstybės narės skaidriai išdėsto ir paskelbia laidojimo išlaidas bei jas kasmet vėl įvertina. Atitinkamai persvarstomos radioaktyviųjų atliekų gamintojų pareigos.

Pakeitimas 90

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 c dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1c) Valstybės narės įsteigia ar paskiria nacionalinę instituciją, kuri galėtų teikti specialistų išvadas dėl fondų vadybos ir eksploatavimo nutraukimo išlaidų, kaip nurodyta 1a dalyje. Ta institucija yra nepriklausoma nuo fondo donorų.

Pakeitimas 91

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 1 d dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1d) Valstybės narės Komisijai reguliariai teikia atitinkamos nacionalinės institucijos veiklos išvadų ataskaitas 16 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Pakeitimas 92

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų sukurtos ir įgyvendinamos tinkamos panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo **saugos** kokybės užtikrinimo programos.

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų sukurtos ir įgyvendinamos tinkamos panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kokybės užtikrinimo programos.

Pakeitimas 127

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad visa trečiosios šalies atsakomybė už bet kokią žalą, atsiradusią dėl nelaimių ir ilgalaikio radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, įskaitant žalą sausumos, vandens ir jūrų aplinkai, tektų licencijos turėtojams.

Pakeitimas 93

Pasiūlymas dėl direktyvos 12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1) Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą būtų prieinama ***darbuotojams ir plačiajai visuomenei***. Vykdam šį įpareigojimą taip pat užtikrinama, kad informaciją visuomenei pagal savo kompetenciją teiktų kompetentinga reguliavimo institucija. Informacija visuomenei teikiama vadovaujantis nacionalinės teisės aktais ir tarptautiniais įsipareigojimais, ***su sąlyga, kad toks informacijos teikimas nekenkia kitiems interesams (inter alia, saugumui), pripažintiems pagal nacionalinės teisės***

Pakeitimas

1) Valstybės narės užtikrina, kad ***visa*** informacija apie panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, ***būtina darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatai, saugai ir saugumui užtikrinti***, būtų ***nuolat*** prieinama. Vykdam šį įpareigojimą taip pat užtikrinama, kad informaciją visuomenei pagal savo kompetenciją teiktų kompetentinga reguliavimo institucija. Informacija visuomenei teikiama vadovaujantis nacionalinės teisės aktais ir tarptautiniais įsipareigojimais, ***visų pirma Orhuso konvencija. Informacija, kuri tiesiogiai***

aktus ar tarptautinius įsipareigojimus.

svarbi darbuotojų ir visuomenės sveikatai ir saugai, ypač apie radioaktyviuosius ir toksiškus išmetalus ir tokių išmetalų poveikį, turi būti skelbiama viešai nepaisant aplinkybių.

Pakeitimas 94

**Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 1 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a) Tinkamai atsižvelgdamos į gamintojų patirtų išlaidų dalį, valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų skelbiama informacija apie panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui reikalingus finansinius išteklius, nurodytus 10 straipsnyje.

Pakeitimas 95

**Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 1 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1b) Valstybės narės užtikrina, kad į visų sprendimų dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų vietų ir tvarkymo netoli kaimyninių šalių priėmimo procesą būtų įtraukta atitinkamų šalių visuomenė ir institucijos.

Pakeitimas 96

**Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 2 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2) Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė veiksmingai dalyvauti panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sprendimų priėmimo

Išbraukta.

procesė.

Pakeitimas 97

Pasiūlymas dėl direktyvos 12 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

12a straipsnis

Visuomenės dalyvavimas

1) Valstybės narės užtikrina, kad visuomenės nariams būtų iš anksto suteikta galimybė veiksmingai dalyvauti rengiant ir persvarstant nacionalines programas dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, kurios turi būti sudarytos laikantis 13 straipsnio, taip pat užtikrina, kad visuomenės nariai turėtų prieigą prie programų, kai jos bus parengtos. Jos paskelbia šias programas visuomenei prieinamoje tinklavietėje.

2) Todėl valstybės narės užtikrina, kad:

a) visuomenė arba viešais skelbimais, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, tokiomis kaip elektroninės žiniasklaidos priemonės, jei jos prieinamos, būtų informuojama apie visus pasiūlymus rengti tokias programas arba jas keisti ar persvarstyti ir kad visuomenei būtų prieinama atitinkama informacija apie tokius pasiūlymus, įskaitant, inter alia, informaciją apie teisę dalyvauti priimant sprendimus ir apie kompetentingą instituciją, kuriai gali būti pateiktos pastabos ar klausimai;

b) visuomenės nariai turėtų teisę pareikšti pastabas ir nuomones, kol visos pasirinkimo galimybės yra galimos dar iki priimant sprendimus dėl šių programų;

c) priimant tuos sprendimus būtų deramai atsižvelgiama į visuomenės dalyvavimo rezultatus;

d) išnagrinėjus visuomenės pareikštas pastabas ir nuomones, kompetentinga

institucija dėtų pagrįstas pastangas informuoti visuomenę apie priimtus sprendimus ir motyvus bei aplinkybes, kuriais tie sprendimai pagrįsti, įskaitant informaciją apie visuomenės dalyvavimo procesą.

3) Valstybės narės nustato visuomenės atstovus, kurie turi teisę dalyvauti 2 dalyje nustatytais tikslais. Valstybės narės nustato išsamesnes visuomenės dalyvavimo priemones pagal šį straipsnį taip, kad visuomenė galėtų pasirengti ir veiksmingai dalyvauti. Numatomi pagrįsti terminai, sudarantys sąlygas kiekvienam pagal šį straipsnį reikalingam visuomenės dalyvavimo etapui skirti pakankamai laiko.

Pakeitimas 98

Pasiūlymas dėl direktyvos 13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2) Nacionalinės programos atitinka 4–12 straipsnių nuostatas.

Pakeitimas

2) Nacionalinės programos atitinka 4–12a straipsnių nuostatas.

Pakeitimas 99

Pasiūlymas dėl direktyvos 13 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3) Valstybės narės reguliariai peržiūri ir atnaujina savo nacionalines programas, prireikus atsižvelgdamos į techninę ir mokslinę pažangą.

Pakeitimas

3) Valstybės narės reguliariai peržiūri ir atnaujina savo nacionalines programas, prireikus atsižvelgdamos į techninę ir mokslinę pažangą *ir įtraukdamos grįžtamąją informaciją apie kitų valstybių narių patirtį radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityje, taip pat tarptautinių ekspertų vertinimų rezultatus.*

Pakeitimas 100

**Pasiūlymas dėl direktyvos
13 straipsnio 3 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a) Valstybės narės kiek įmanoma anksčiau informuoja tarptautines regionines ir vietos valdžios institucijas apie savo nacionalines programas, jei jų įgyvendinimas galėtų turėti tarptautinį poveikį.

Pakeitimas 101

**Pasiūlymas dėl direktyvos
13 straipsnio 3 b dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b) Nacionalinėse programose valstybės narės aiškiai nurodo turimus finansavimo šaltinius, kurie būtų naudojami panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui.

Pakeitimas 102

**Pasiūlymas dėl direktyvos
14 straipsnio -1 punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-1) integruota, išsami radioaktyviųjų atliekų klasifikavimo schema, į kurią būtų įtraukti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapai nuo radioaktyviųjų atliekų susidarymo iki laidojimo;

Pakeitimas 103

**Pasiūlymas dėl direktyvos
14 straipsnio 1 punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) viso panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų aprašas ir būsimas

1) **remiantis -1 punkte nurodyta klasifikavimo schema**, viso panaudoto

kiekio (įskaitant tą, kuris susidarys *po* nutraukiant eksploatavimą) apskaičiavimas. Apraše aiškiai nurodoma medžiagos vieta ir kiekis, taip pat *pagal tinkamą klasifikaciją nustatytas* pavojaus lygis.

branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų aprašas ir būsimo kiekio (įskaitant tą, kuris susidarys nutraukiant eksploatavimą) apskaičiavimas. Apraše aiškiai nurodoma medžiagos vieta ir kiekis, taip pat pavojaus lygis *ir atliekų kilmė*.

Pakeitimas 128

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 2 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

(2) koncepcijos, planai ir techniniai sprendimai, taikomi nuo susidarymo iki laidojimo;

Pakeitimas

2) koncepcijos, planai ir techniniai sprendimai, taikomi nuo susidarymo iki *saugojimo ar* laidojimo. *Pirmenybė visų pirma teikiama anksčiau sukauptoms radioaktyviosioms atliekoms ir panaudotam branduoliniam kurui, laikinai saugomiems baseinuose;*

Pakeitimas 104

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3) po laidojimo įrenginio uždarymo taikomi koncepcijos ir planai, įskaitant tai, kiek laiko taikoma institucinė kontrolė, ir ilgalaikes priemones, naudotinas informacijai apie įrenginį išsaugoti;

Pakeitimas

3) po laidojimo įrenginio uždarymo taikomi koncepcijos ir planai, įskaitant tai, kiek laiko taikoma institucinė kontrolė, ir ilgalaikes priemones, naudotinas *įrenginio stebėsenai ir priežiūrai užtikrinti ir* informacijai apie įrenginį išsaugoti;

Pakeitimas 105

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 7 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7a) išlaidų, nurodytų 10 straipsnio 1a dalies a punkte, vertinimo ir susijusių rezervų apskaičiavimui taikomų metodų

aprašymas;

Pakeitimas 106

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 8 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

8) galiojančios finansavimo schemos (-ų), skirtos (-ų) užtikrinti, kad visos programos sąnaudos būtų padengtos pagal numatytą grafiką, aprašymas.

Pakeitimas

8) *su lėšų, numatytų pagal 10 straipsnio 1a dalies b punktą, sudėtimi ir tvarkymu susijusių pasirinkimų ir* galiojančios finansavimo schemos (-ų), skirtos (-ų) užtikrinti, kad visos programos sąnaudos būtų padengtos pagal numatytą grafiką *ir griežtai laikantis principo „teršėjas moka“*, aprašymas.

Pakeitimas 107

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 8 a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8a) privalomas ir patikrinamas nacionalinių programų ir pirmiau pateiktuose 1–8 punktuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimo tvarkaraštis;

Pakeitimas 108

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 straipsnio 8 b punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8b) švietimo ir profesinio mokymo planai, kuriais siekiama išsaugoti ir plėsti ekspertines žinias ir įgūdžius, būtinus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui.

Pakeitimas 109

Pasiūlymas dėl direktyvos

15 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a) Komisija stebi, ar laikomasi pagal 14 straipsnio 8a dalį pateiktų valstybių narių nacionalinių programų įgyvendinimo tvarkaraščių.

Pakeitimas 110

**Pasiūlymas dėl direktyvos
15 straipsnio 4 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4) Priimdama sprendimą dėl Euratomo finansinės ar techninės paramos panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiams ar veiklai arba formuluodama savo požiūrį į investicinius projektus pagal Euratomo sutarties 43 straipsnį, Komisija atsižvelgia į valstybių narių paaiškinimus ir nacionalinių atliekų tvarkymo programų įgyvendinimo pažangą.

Išbraukta.

Pakeitimas 111

**Pasiūlymas dėl direktyvos
16 straipsnio 3 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3) Valstybės narės, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi aukštų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo standartų, periodiškai ir bent kartą per 10 metų pačios įvertina savo nacionalines sistemas, kompetentingas reguliavimo institucijas, nacionalines programas ir jų įgyvendinimą, taip pat surengia savo nacionalinių sistemų, institucijų ir (arba) programų tarptautinį ekspertų vertinimą. Ekspertų vertinimo rezultatai pateikiami Komisijai ir

3) Valstybės narės, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi aukštų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo standartų, periodiškai ir bent kartą per 10 metų pačios įvertina savo nacionalines sistemas, kompetentingas reguliavimo institucijas, nacionalines programas ir jų įgyvendinimą, taip pat surengia savo nacionalinių sistemų, institucijų ir (arba) programų tarptautinį ekspertų vertinimą. Ekspertų vertinimo rezultatai pateikiami Komisijai, **kuri Europos Parlamentui ir Tarybai**

valstybėms narėms.

periodiškai teikia ataskaitą, kurioje apibendrintai nurodomos ekspertų vertinimo išvados.

Pakeitimas 138

Pasiūlymas dėl direktyvos 16 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16a straipsnis

Pakartotinis įvertinimas

Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo tada, kai valstybėse narėse atliekami ekspertų vertinimai kaip nurodyta 16 straipsnio 3 dalyje, Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas pakartotiniam panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo koncepcijos ir eksporto nuostatų, išdėstytų 4 straipsnio 3 dalyje, įvertinimui. Atliekant šį įvertinimą ypač apsvarstomas klausimas dėl galimybių atliekas susigrąžinti ar paimti, kai jos yra patalpintos į laidojimo vietą, atsižvelgiant į tyrimų pažangą ir tolesnes mokslines žinias šioje srityje. Jei reikia, pateikus ataskaitą gali būti persvarstyta ši direktyva, siekiant atspindėti naujausius technologinius tyrimus, susijusius su panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymu.

Pakeitimas 113

Pasiūlymas dėl direktyvos 17 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, *įsigalioja* iki [...], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai. Valstybės narės,

1) Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, *įsigaliojė* iki ...*, įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai. Valstybės narės,

priimdamos tas priemonės, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

priimdamos tas priemonės, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

** Dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo.*